

De I.D. is opgericht door Kapt. Somer (nu Overste Somer hoofd B.I.) Toen eind 41 de Kapt. Somer naar Zwitserland was vertrokken werd het werk doorgezet door het driemanschap, Brejaart 2e Luit. Crul 1e Luit. en P. de Kort welke de leiding op zich namen van de I.D. Ik was een mede werker van den 1e Luit. Crul en den 2e luit. Brejaart, en belast met Breda en omgeving voor het verkrijgen van berichten en gegevens; deze werden door mij gebracht bij luit. Crul. Na het vertrek van luit. Crul in Krijggevangenschap, ben ik door luit. Brejaart aangewezen om de plaats van luit. Crul in te nemen. De verzamelde berichten en gegevens werden door mij persoonlijk gebracht naar Kerkstraat 7 te Zevenbergen (fam Tichelaar) alwaar luit. Brejaart zijn kantoor gevestigd had. Na de gevangeneeming van luit. Brejaart op 24 juli 42 te Eindhoven, den heer Terbroekert te Tilburg, en verschillende anderen personen van de I.D., in totaal 18 man, welke gevallen waren door het verraad van een zekere Daane, gewezen politie agent uit Rotterdam. Ik heb mijn best gedaan om het contact met P. de Kort tot stand te brengen, (deze was n.l. in het O. des lands) doch al mijn pogingen bleven vruchteloos. Ik ben bij zijn vrouw geweest, bij zijn scho vader, maar persoonlijk contact kon ik toen niet met hem krijgen. Met de gevolgendat ik toen geen weg had om de gemaakte en verzamelde spionage berichten naar de overkant te verzenden. Ik heb toen deze gegevens mede gegeven aan de koeriers van het H.K.O.D. Pasdeloup later Chr. Navis, welke voor de doorzending naar de overkant hebben zorg gedragen. Het is in der tijd bevestigd geworden dat de berichten, de overkant hadden bereikt door de volgende code over de radio Oranje. Dat is nu eenmaal, dat komt niet weder. Korte tijd nadien kreeg ik contact met koos van der Poel, deze was in dienst geweest bij P. de Kort, wist zijn contact punten van de spionnage dienst allen te bereiken, haalde de berichten bij die medewerkers op en gaf ze over aan mij, en ik gaf deze weer over aan het H.K.O.D. die voor doorzending zorgde. Koos van der Poel deelde mij mede dat P. de Kort was ondergedoken. Na de arrestatie van Brejaart durfde hij niet meer te werken. Dit was dan ook de rede, dat ik ondanks mijn moeite er niet in geslaagd ben om het contact met P. de Kort in der tijd tot stand te brengen. In de maand Maart kwam bij mij thuis den heer Stienstra van de dier Wim (dienstnaam Willy) deze was mij door kennissen gestuurd met een introductie bij zich, en verzocht na de eerste bespreking mijn medewerking, hetgeen ik toezegde mits een code op een bepaalde dag doorkwam. De code was Rinus is de goede vader van Jan en John. De code kwam niet door, op de op gegeven dag, maar wel weken nadien. Ik had echter de zaak links en rechts laten onderzoeken, en het bleek dat alles in orde was, vandaar dat ook dat ik half April met de dienst Wim ~~XXXXXXXXXXXX~~ samenwerkte. De berichten moesten door onze zorg verzonden worden naar Antwerpen. Ik had contact bij de grenskomiezen te Zundert, en door hun medewerking werden de berichten, naar Antwerpen gebracht. Ook had ik een overgang bij Putte, kortom al deze ambtenaren die voor het weg brengen van berichten, en e.v. personen zorgden waren mensen in dienst der I.D. daar ik ook contact had met de Witte Brigade, en met leidende figuren van de ondergrondse bladen in België. Ik zorgde wekelijks voor de doorzending van de ondergrondse bladen uit Nederland naar België, en van België naar Nederland. Ongeveer half Mei werden de gebrachte berichten, op het correspondentie adres te Antwerpen niet meer afgehaald, dus daar was iets niet in orde, en onze weg was weer verbroken. Van Wim van de I.D. (Dhr. Schreinemakers te Eindhoven) hoorde ik dat hij iemand wist die ons vermoedelijk wel een weg over het noorde, via Zweden naar Engeland kon bezorgen. Ik sprak met Wim af om die man z.s.m. er op uit te sturen, daar wij erg verlegen zaten om een weg, Wim ondernam daartoe de noodige stappen, en op de eerste Pinksterdag '43 ging ik met de gefotografeerde berichten in gezelschap van Wim naar Groningen alwaar ik kennis maakte met een contact persoon den heer J. Oosterkamp uit Eindhoven. Deze bracht ons naar Delfzijl bij den heer Koning dienstnaam Prins en v. Nijmegen, Prins zou voor de doorzending zorgen, en sprak met hem af, dat er telkens als er een boot vertrok, ik zou zorgen dat de berichten gefotografeerd bij hem gebracht zouden worden door Evert (Schortinghuis) of mij zelf.

Bij de eerste zending had ik een brief gedaan, geadresseerd aan Rinus, doch kreeg later te hooren over de C.D. zender dat Rinus in Engeland onbekend was. Al onze berichten werden gemerkt met "Wim" en een letter, zoowel de stukken van de I.D. alsook die van de Wim-dienst. Al de berichten werden in B.o.Z. verzameld, en gefotografeerd door den fotograaf van de I.D.

Al de schetsen werden in B.o.Z. overgeteekend, door den teekenaar van den I.D., met uitzondering van Lam, dienstnaam Bart, deze beschikte zelf over een fotograaf en bracht, of liet de gefotografeerde berichten brengen te B.o.Z. De gevraagde codes bleven echter uit, wel kreeg ik orders om z.s. zorg te dragen dat alle havens in Nederland nauwkeurig verkend moesten worden, en tevens de olievoorraad die nog aanwezig was in Nederland. Aan dit verzoek is dan ook terstond voldaan. ⁷ Madien moest ik de namen en adressen opgeven van alle leidende figuren welke in de geheele dienst werkten, dit heb ik geweigerd, daar mij dit te gevaarlijk leek, en achteraf is het juist geweest, want als ik dit gedaan zou hebben dan waren er vast nog meer slachtoffers gevallen. ⁸ Verder kreeg ik einde Juni de opdracht om het contact met de dienst Luctor et Emergo op te nemen, daar de verbinding met deze dienst verbroken was. Aan dit verzoek heb ik niet kunnen voldoen, ik was daar juist mee bezig toen ik gearresteerd werd. Na enkele weken de berichten verzonden te hebben, over de lijn Delfzijl via Zweden-Engeland, kwam er een man bij H. Jute Res. Majoor en Districtscommandant C.D. te B.o.Z. en vroeg naar Chassée deze naam gebruikte Hr. Jute onder zijn spionageberichten, dus Chassée was zijn dienstnaam.

Bij de arrestatie van J. Cohen had de Gestapo de noodige stukken gevonden, één van deze stukken was afkomstig van den Heer Jute en geteekend met zijn dienstnaam Chassée. Hoe de Gestapo kon weten dat Chassée Jute was, is voor mij een vraagstuk. Kortom, hij kwam de medewerking vragen van den Heer Jute. Hij zou aantoonen dat hij een persoon was op de goede plaats, door de code, welke Hr. Jute hem opgaf, te laten omroepen door Radio Oranje en Brussel. ⁹

De Heer Jute ging hiermee accoord en hij mocht terugkomen om alles te bespreken, zoodra de code doorgekomen was. Hr. Jute gaf hem de code op: "Glorie houdt 't vuur warm." De man bleek zeker van zijn zaak te zijn, want hij kwam na enkele dagen terug, doch de code was nog niet doorgekomen. Hij was reeds vertrokken en dezelfde dag nog kwam de gevraagde code door.

Daar de codes welke ik had gevraagd niet doorgegeven werden, vroeg ik toen een onderhoud met dezen persoon, en ik kreeg dit onderhoud ten huize van den Heer Jute. ¹⁰ Hij moest enkel berichten hebben van militairen aard, ik zegde hem mijn medewerking toe, mits hij mij de code liet hooren over Radio Oranje, die ik hem vroeg. Ik stelde de volgende code op: "Bericht voor Piet. Verbeter de wereld, begin met jezelf." Indien deze code binnen 8 à 10 dagen doorkwam, dan zouden wij de zaak nader bespreken, en inderdaad, de code kwam door en onze besprekingen werden hervat.

Eerst voorzag ik hem van een P.B. doordat zijn P.B. slecht was en gaf hem de naam van P.v.d. Velden. ¹¹ Ik liet P.v.d. Velden schaduwen doch niets was tegen hem. ¹² Toch was het voor mij nog steeds een vraag, en wel

1. Ik wist dat er een koerier op komst was voor de C.D., welke 4 Juli 1943 in Delfzijl was aangekomen. ¹³
2. De Heer Jute is een goed Nederlander, doch een man die graag veel praat en daardoor was ik een weinig schuw. ¹⁴
3. Wilde ik P.v.d. Velden alleen spreken en wel op een plaats door mij aan te geven, dus niet in het bijzijn van Jute, doch daarvoor voelde v.d. Veld niets. ¹⁵

Na de tweede bespreking en nadat hij mij een foto van Maj. Sorer ter hand had gesteld en een gefotografeerde brief, waarop de handteekening van Majoor Sorer stond, verder nog een vragenlijst met de vragen welke gesteld moesten worden aan de Engelsche piloten en ook een vragenlijst voor Amerikaansche piloten, ¹⁶ bovendien kreeg ik een doosje Engelsche sigaretten en een doos chocolade voor mijn kinderen, ¹⁷ na dit alles gaf ik hem eindelijk de eerste spionageberichten gefotografeerd. Ik beloofde hem dat ik hem over de andere weg geen berichten meer sturen zou, maar ging, ondanks mijn belofte, toch door met het verzenden van berichten over het N. dus de lijn liep over twee kanten. ¹⁸ Bij de volgende ontmoeting kreeg ik twee Am. pistolen met patronen van hem, en ik vroeg er nog meer, daar de Raad van verzet pas was

opgericht en erg verlegen zat om wapens en minutie. Ik vertelde hem niet dat de gevraagde vuurwapens bestemd waren voor de Raad van Verzet, daar ME had hij, niets mee te maken. Ik had uit ervaring geleerd, dat hoe minder men weet, hoe beter het is. 19

Een week nadien vroeg hij mij of ik genegen was naar Engeland te gaan, om het een en ander te bespreken. Ik antwoorde hem, "Indien het's Lands belang is, dan ben ik bereid."

De dag van vertrek werd vastgesteld en ik zou vertrekken met een boot via Zweden en vandaar per vliegtuig naar Engeland, om vier weken later als parachutist terug te komen. Dinsdag 20 Juli 43 zou ik met de boot vertrekken, doch vrijdag 16 juli werd dit veranderd en zou ik per vliegtuig gaan. 20

Ik moest mij melden in Apeldoorn en vertrok met de trein van 15 uur. Ik begaf mij naar het opgegeven adres en belde aan, met het V teken zooals was afgesproken. Het introductiewoord was... "Ik kom van Piet."

Nadat ik binnen gelaten was kwam een heer naar voren, ik gaf hem een hand, en liet mijn introductie hooren nadat hij vroeg, "vanwaar komt U?"

Terwijl ik hem de hand gaf wilde hij deze omdraaien en ik merkte onmiddellijk dat er iets verkeerd was, ik gaf deze heer! een trap tegen zijn buik en hij sloeg achter over, ik greep naar mijn pistool om hem het genad schot te geven, doch voordat ik daartoe in de gelegenheid was, werd ik door een negental personen overvallen en kreeg de gegeven trap met interest terug.

Na ongeveer 10 minuten gerold en geslagen te hebben kregen ze mij in hun volle macht. Ik werd geboeid aan handen en voeten en moest hen direct de noodigen vragen beantwoorden. Ik weigerde om hen een mededeeling te doen. Toen werd er een strop om mijn hals geslagen, en bedreigd dat indi ik niet wilde spreken ik zou worden opgehangen. Doch ik bleef bij mijn besluit.

Ze trokken mij de trap op en spoedig was ik bewusteloos.

Om 12 uur was Evert in Apeldoorn aangekomen om wapens en lampen ~~xxx~~ te halen, Evert had een verkenning bij de Wadden gedaan en de mogelijkheid gezien om daar door een duikboot een nieuwe lijn te verkrijgen en zoo piloten te vervoeren naar de overkant. 21

Bij het in ontvangst nemen der wapens en lampen werd Evert met zijn medewerkers gearresteerd.

Om 19½ uur kwamen Stienstra, Lam en Lettinga om geld en orders te halen voor de tijd dat ik weg zou zijn, doch ook deze werden gearresteerd en het was voor het Gestapo een groote en goede dag, hun vangst was prachtig.

Toen ik gearresteerd was had ik op mij 1250 film opnamen, alle illegale bladen, van elk één exemplaar, een geladen pistool en een naamlijst in code, en enkele aanwijzingen en vragen van de Raad van Verzet.

De naamlijst echter hebben ze nooit gevonden en deze heb ik in mijn cel opgegeten.

Van Apeldoorn werden wij vervoerd naar den Haag, (steeds geboeid in een overval wagen onder zwaar gewapend geleiden. Daar werden wij in een groote zaal gebracht en vandaar één voor één naar een kamer om verhoord te worden. De Gestapo agent Bartels plus Rauter kwamen bij mij. Rauter was zeer vriendelijk en ik kon op dat oogenblik niet denken, dat zulk een joviaal heer!! zóó diep gezonken kon zijn. Hij liet mij eten brengen, bruine boonen met spek, en broodjes met ham, ik kreeg een goede sigaar te rooken en verder nog de noodige cigarettten, kortom ik had het reuze goed tijden het verhoor. 22

Op een gegeven oogenblik kwam de aap uit de mouw en toen ~~was~~ hoorde ik het volgende... "Dat ik voor mijn land iets wilde doen kon hij voorstellen maar dan moest ik het geed doen en daarover wilde hij eens met mij praten.

Als ik alles vertelde wat ik wist en bovendien met mijn ondergronds werk doorging alsof er niets was gebeurd, met dit verschil dat ik de Gestapo op de hoogte hield met wie en waar ik de afspraken had en wat dergelijke mensen op hun kerfstok hadden; dan zou ik daarvoor een groot salaris ontvangen en gelijk worden gesteld met een kapitein van het Duitsche leger, plus alle voorrechten daaraan verbonden.

Ik kreeg een bedenktijd van 3 dagen. Ik antwoorde hem dat ik geen bedenktijd nodig had en ik ten volle de consequenties durfde te aanvaarden.

dat ik liever stierf als held dan te leven als lafaard.

Ik moest het zelf weten, werd mij gezegd, maar als ik dat deed dan zou het illegale leger binnen drie maanden geheel zijn uitgeroeid, daar hij wist dat ik met alle organisaties contact had en ik op deze manier het land een groote dienst kon bewijzen. Gaf ik echter mijn medewerking niet, dan zouden mijn vrouw en kinderen en desnoods mijn geheele familie worden gearresteerd... Ik bleef bij mijn besluit en ik dacht "Stik."

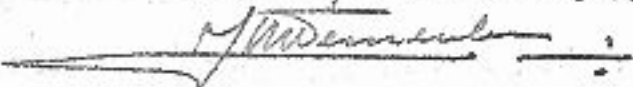
De volgende morgen kwamen Poels en Slagter bij mij, twee Nederlandsche Landverraders in dienst bij de S.D.. Slagter vroeg mij of ik hen kende, ik antwoordde dat beiden voor mij onbekende personen waren. (Ze hadden eens moeten weten dat ik hun foto's reeds verspreidde in 't jaar 41.) Slagter nam het woord en begon te schelden op onze Nederlandsche regeering in Londen en op Hare Majesteit (welke ze betitelde, met "dat wijf") Toen hij had uitgesproken gaf ik hem ten antwoord dat ik het zelfde dacht over het "zootje" waartoe hij behoorde, precies zooals hij dacht over ONZE regeering en HARE MAJESTEIT. Ik gaf hem daar bij de raad daar niet verder over te praten, daar onze meeningen geheel uit elkaar liepen en ik mij nooit en nimmer bij dat "zootje" van hem zou aansluiten. Ik moest het zelf weten "X" zeide hij mij, maar ik kon er, rekenen dat ik "voor-'t bijl zou gaan".

Het antwoord heb ik gisteren reeds aan Rauter gegeven en ik zal daar nooit of nimmer van afwijken.

Zoo waren dat een paar zware dagen en toen ze met mij geen weg in konden gaan werd opgesloten in Scheveningen. Ik werd daar geboeid naar toe gebracht en toen ik in de cel was bleek het dat ze de sleutel hadden vergeten en zodoende bleef ik geboeid, totdat ze mij de volgende dag weer kwamen halen.

Zoo heb ik met verschillende S.D. agente, kennis gemaakt, ik heb velen verhooren gehad, doch mijn doel heb ik bereikt, door mij is geen mensch veraden; en geen mensch is door mij, verhoor in arrest genomen.

Breda, 2 Juli 1943. ? 1945

J.B. Vermeulen
Ginnekenweg 281
Breda.

x06.

8

De Leidende Figuren Der Spionage Dienst.I.D.

J.B. Vermeulen (hoofd). Dienst en schuilnamen.

Oom Henk, Albert, Ouwe taaie, v/d Ven, Oom Jan en Jan Baptist.
gearresteerd 20 Juli 1943.

J. Derks. (mijn secretaris) gearresteerd 21 juli 1943, Overleden te Hamelen(D) 3. Dec .1944.

George Monte (fotograaf) gearresteerd 21 Juli 1943.
8888 88888
888 888

Marijen serg .cadet. (teekenaar)

Schreinemacher. Dienstnaam Wim. Nu res Kapitein bij B.I. (begin juli '43 via Zweden naar Engeland vertrokken.

Akkerbout Dienstnaam Willem. (opvolger van Wim) gearresteerd Mei, 1944.

? Nijssen Dienstnaam Bertus v Doorn.

✓ Slof. Dienstnaam Bart.

✓ v/d Poel. Dienstnaam Koos.

✓ Nijenhuis. Dienstnaam Joop.

✓ Iassen. Dienstnaam Koos, Gee. = Max Bron
Nu 1ste Luitenant bij B.I.

✓ Quist Dienstnaam Oom Piet gearresteerd juli 1944, overleden begin 45 in D.gevangenschap.

✓ Beelen . dienstnaam Kees.

✓ Kloostermans. Dienstnaam Piet.

✓ Koning. Dienstnamen , Prins en v Niwmegen, gearresteerd 20 Juli 43

✓ Faes Dienstnaam Theo

✓ P.v.d Geest. gearresteerd september 1943.

✓ Rijn Bakker Dienstnaam Bern gearresteerd Sept '43
nijgelaten Dec '43. Is overgegaan naar
de S.B. zit nu in Brede in de
gevangenis.

[Handwritten signature]

6 10 69

Leidende Figuren van de Spionnage Dienst WIM

✓ Vandermeersen. (Belg.) Dienstnaam Rinus. (hoofd) gearresteerd, 8 Mei-'43

✓ G. Stenger. Dienstnaam Wim. gearresteerd 12 Juni 1943.

✓ Cohen. Dienstnaam John. gearresteerd 20 mei 1943.

✓ Koch. Jan Blauw. dienstnaam res Kapitein bij B.I.

✓ Lam. Dienstnaam Bart. gearresteerd 20 juli 1943.
823

✓ Stienstra. Dienstnamen, Willy en Antoon gearresteerd 20 juli 1943.

✓ Schortinghuis. dienstnaam Ewert. gearresteerd 20 Juli 1943.

✓ Overwijn Dienstnaam Kees. gearresteerd 30 Juli 1944.

✓ Hagenaar. Dienstnaam Wilhelm gearresteerd 21 Juli 1943.

✓ de Haan Dienstnaam Udo. gearresteerd 1943.

[Handwritten signature]

BIJLAGE betreffende noten S

- Noot 1 : De provocateur Daane, die zich bij Van Niftrik had ingedrongen en een levensgroot gevaar vormde, werd geliquideerd en kreeg aldus loon naar werken. Niettemin heeft deze schoft veel schade aangericht.
- Noot 2 : Padeloup, cadet-sergeant en oud-leerling van mij van de K.M.A., werd door vijand gevangen gezet in Scheveningen. Hij pleegde verraad op belofte van vrijlating. Dat kostte weer vele slachtoffers. Jhr.Six, Cdt. van de O.D., telegrafeerde mij naar Londen wat hij met Padeloup moest beginnen. Ik telegrafeerde terug: "Afmaken". Hij is toen in Amsterdam in een gracht verdronken. Het was een hard vonnis, dat mij zeer veel moeite heeft gekost om te nemen, doch het was absoluut noodzakelijk voor het levensbehoud van vele medewerkers. Later heeft Mr.Donker, voorzitter van de Parlementaire Enquête Commissie, het mij zeer kwalijk genomen dat ik de opdracht tot liquidatie van Padeloup heb verstrekt. Hij noemde dat "moord". Er is hevige deining over ontstaan, doch ik meen tot op de huidige dag, dat ik er goed aan heb gedaan de opdracht tot liquidatie te geven. Daardoor zijn vele mensenlevens van goede vaderlanders gered. Overigens is de houding van Padeloup volkomen onbegrijpelijk geweest. Hij was één mijner vertrouwensmannen met Chris Navis).
- Noot 3 : Ik heb, toen ik in Zwitserland was, een brief gehad van Brejaart en De Kort, met verzoek hen te willen helpen bij hun tocht naar Zwitserland. Dat is niet doorgegaan, doch ik geloof toch, dat Vermeulen er naast is als hij beweert, dat De Kort "niet meer durfde te werken". De praktijk heeft geleerd, dat hij wel degelijk goed gewerkt heeft.
- Noot 4 : Dat is bij de Van Niftriks.
- Noot 5 : Vermeulen komt hier dus bij Zwaantje terecht.
- Noot 6 : Dat is logisch, want Rinus Vandermeersche werkte voornamelijk in België. Hij had in Nederland ook vele contacten, o.a. Lettinga en Lam.
- Noot 7 : Dat is dan knap werk! Ik zou er geen kans voor hebben gezien om "terstond" de in Nederland aanwezige olievoorraad op te nemen. Hoe stond het bv. met de bij de Duitsers aanwezige voorraad?
- Noot 8 : Ik vraag mij af welke instantie deze idiote opdracht heeft gegeven. Zo te zien komt die van de dienst van Kolonel de Bruine. Die blonk uit in het schieten van reusachtige bokken.
- Noot 9 : Hier begint het spelletje van Anton van der Waals. Hij kon via de lijnen van het England-Spiel met Engeland in contact komen en men trapte er daar onvoorwaardelijk in. Met alle desastreuze gevolgen!
- Noot 10 : Daar klapt de val dus toe. Vermeulen en ook Juten boden zich beiden op een presenteerblaadje aan!
- Noot 11 : Onder deze naam heeft Anton van der Waals inderdaad vele malen geopereerd.
- Noot 12 : Dan is dat "schaduw" toch wel bijzonder slecht gebeurd, want Van der Waals stond geregeld regelrecht in contact met Schreieder, die zijn opdrachtgever was en die de radioverbindingen van het England-Spiel in handen had.
- Noot 13 : Dat was bij de aankomst van de zend-apparatuur voor Beinum en de Packard-groep. Deze toestellen zijn van Engeland via Stockholm en Delfzijl veilig aan groep-Packard afgeleverd.
- Noot 14 : Hier ga ik volkomen mee accoord. Bovendien was Juten veel te goedgelovig. Hij had een typisch Brabantsche natuur, gul, gastvrij en kletsgraag.
- Noot 15 : Nog al logisch! Van der Waals wilde nl. zoveel mogelijk te weten komen en dat kon het beste gebeuren door met Juten en Vermeulen samen te praten.

BIJLAGE betr. noten S (vervolg)

- Noot 16 : Hier begint een groot drama met mijn foto. Deze was aan Bergman meegegeven als identificatie voor burgemeester Van Veen van de gemeente Nijveen, waar Gerbrands voor eerste aanloop moest aankloppen voor contact. Commander Child had deze foto verborgen in een uitgehold gat van de hak in Bergman's schoen. Daarin zaten ook de micro's, o.a. een brief aan Van Veen. Zoals bekend, is het vliegtuig waarmee Bergman en Gerbrands naar Nederland gingen, boven de Zuiderzee afgeschoten. Gerbrands wist zwemmende de Friese kust te bereiken, doch Bergman, die beklemd zat na de crash verdronk. Hoe de Duitsers de foto van mij met de micro's in de hak van Bergman's schoen hebben gevonden zal wel een eeuwig raadsel blijven. Slordigheid van Child zal hieraan niet vreemd zijn. Misschien heeft de lijm losgelaten van de hak. Ik kan mij niet voorstellen dat de Gestapo zo listig is geweest de gehele schoen los te peuteren en de foto en de micro's op die manier heeft gevonden. Hoe het zij, de vondst heeft de Duitsers bijzonder veel voordeel opgeleverd. Burgemeester Van Veen, een zwager van Somer, is vrij spoedig nadien ondergedoken toen Van der Waals zich bij hem meldde. Hij rook lont en hield Van der Waals aan het lijntje, waarna hij onderdook, wat hem zijn leven heeft gered. Doch nadien heeft Van der Waals o.a. bij Juten te Berge op Zoom opnieuw gebruik gemaakt van de foto. Juten toerde er in en werd gevangen genomen, mede als gevolg van het vermaledijde England-Spiel. Hij is echter levend uit gevangenschap teruggekeerd. Het spelletje is door Schreieder-Van der Waals bijzonder knap gespeeld.
- Noot 17 : Dat waren artikelen uit de voorraden van de gedropte en daarna gevangen genomen agenten van S.O.E.
- Noot 18 : Doch de ene kant liep helaas over de Duitsers!
- Noot 19 : Dat "mindere weten" sloeg dan zeker niet op het feit dat Vermeulen met Anton van der Waals in zee ging.
- Noot 20 : Heeft Vermeulen niet overdacht dat zulks praktisch onmogelijk was. Hoe moesten vliegtuigen in Nederland landen en weer opstijgen? De brave Jan Vermeulen was m.i. wel heel erg goedgegelovig!
- Noot 21 : Dit is allemaal ongebreidelde fantasie! Men dacht het onmogelijke te kunnen uithalen. Net of duikboten in de gelegde mijnenvelden bij de Waddenzee kunnen varen! Men moest toch wijzer zijn!
- Noot 22 : De Gestapo pakte het wel tactisch aan en zwakke naturen gingen hierdoor door de knieën.
- Noot 23 : De heer Schreieder heeft dan wel een slechte dunk gehad van het "illegale leger". Hij heeft in ieder geval geen kans gezien dat "leger" binnen 3 maanden op te ruimen. En later greep hij met het "England Spiel" er ook al naast. Het fiasco was compleet aan hem, en niet aan het "illegale leger".

Naschrift S:

De Heer Vermeulen doet hier in dit verslag erg stoer. Ik wil hem zo lang na de oorlog niet lastig vallen. Hij zat in Lüttringhausen gevangen en ik heb hem daar onmiddellijk na de bevrijding met Sjoerd Nauta en Noto Soeroto van daan gehaald. Later heb ik hem bij de Minister van Oorlog voorgedragen voor buitengewone bevordering tot le luitenant. Dit voorstel werd gunstig ontvangen en Vermeulen werd toen le luitenant van Speciale Diensten. Later werd hij bevorderd tot kapitein en als zodanig gepensioneerd. Toch was hij mij niet geheel sympathiek. Hij heeft eens een rapport geschreven, waarin hij mij beschreef als "heulende met de vijand". Dat moest dan berus-

Overzicht spionagedienst I.D.BIJLAGE betr.naschrift S:

ten op het feit, dat ik in het Ethnografisch Museum te Breda met een Duitse Hauptmann vriendschappelijk omging. Vermeulen wist niet dat ik van deze Hauptmann vele inlichtingen los kreeg. Hij was adjudant van de bevelhebber te Breda en zodoende kreeg ik alle inlichtingen over de Duitse telefoonverbindingen en troepenverplaatsingen.

Genoemde Hauptmann was fel anti-nazi, hij was vóór de oorlog in Nederlands-Indië geweest, dweept met ons bestuur daar en kende het Wilhelmus van het eerste tot het laatste couplet uit zijn hoofd. Hij had een grote bewondering voor koningin Wilhelmina en stond in feite geheel aan de Nederlandse kant. Vermeulen wist een en ander niet en ik hing zulke natuurlijk niet aan de grote klok om de positie van mijn zegsman niet in gevaar te brengen.

Verder had ik in het Ethnografisch museum vele rondleidingen met Duitse militairen en hoorde op listige manier deze militairen uit. De gegevens gingen naar Engeland. Vermeulen vond een en ander collaboratie en schreef daarover later.

Toen ik hem na de oorlog alles vertelde trok hij zijn gewraakte woorden haastig in, barstte in tranen uit en vroeg excuus. Ik heb hem, als strijder voor de goede zaak, uiteraard vergeven en heb dat getoond door hem voor te dragen voor buitengewone bevordering.

Later zijn wij goede vrienden geworden en is alle kwaad van Vermeulen's ^{kant} ~~ver~~geten. Toch kan ik mij, nu alles al lang bezonken is, niet begrijpen hoe iemand, die met mij nauw in de inlichtingendienst van de O.D. samenwerkte, zo ernstig kon déraillere. We zullen het, maar op de gespannen zenuwen van de oorlog gooien!